

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA
MÁSODIK SZEKCIÓ

NÉMETH kontra Magyarország ügy

(60037/00 sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2004. január 13.

A Németh kontra Magyarország ügyben

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

J.-P. COSTA, *elnök*
A.B. BAKA,
GAUKUR JÖRUNDSSON,
L. LOUCAIDES,
C. BÎRSAN,
M. ÜGREKHELIDZE,
A. MULARONI, *bírák*,
és S. DOLLÉ, *a Szekció hivatalvezetője*,

2003. december 9-én tartott zárt ülésén
az ezen időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország ellen benyújtott kérelem (60037/00 sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (az "Egyezmény") 34. cikke alapján egy magyar állampolgár, Németh László (a "kérelmező") 2000. június 5-én terjesztett a Bíróság elé.

2. A kérelmezőt Barbalics I., Nagyatádon praktizáló ügyvéd képviselte. A Magyar Kormányt (a „Kormány”) képviselője, dr. Höltzl Lipót, az Igazságügyi Minisztérium helyettes államtitkára képviselte.

3. 2003. június 18-án a Bíróság arról határozott, hogy közli a panaszt a Kormánnyal. Az Egyezmény 29. cikke 3. bekezdésének rendelkezései alapján úgy határozott, hogy a kérelem érdemét és elfogadhatóságát együtt vizsgálja.

A TÉNYEK

4. A kérelmező 1937-ben született és Bajon, Magyarországon él.

5. 1992. október 2-án a Komárom-Esztergom Megyei Rendőrfőkapitányság arról tájékoztatta a kérelmezőt – aki egy korlátolt felelősségű társaság („a társaság”) ügyvezető igazgatója volt –, hogy csalás gyanúja miatt büntetőeljárás indult ellene.

6. 1992. október 6-án a Rendőrfőkapitányság a társaságnál adóellenőrzés lefolytatására kérte fel az APEH Komárom- Esztergom Megyei

Igazgatóságát. 1992. október 13-án a kérelmező elleni büntetőeljárást az adóellenőrzés lefolytatásáig felfüggesztették.

7. 1993. január 4-én az APEH Komárom-Esztergom Megyei Igazgatósága megküldte a vizsgálati eredményeket a Rendőrfőkapitányság részére. 1993. január 8-án a Rendőrfőkapitányság elrendelte a nyomozás folytatását.

8. Az 1993. december 14-ig terjedő időszakban a Rendőrfőkapitányság számos tanút meghallgatott, összesen tizenöt alkalommal, s 1993. augusztus 24-én és december 16-án kihallgatta a kérelmezőt is. A december 16-i kihallgatáson a kérelmező nem kívánt tanúvallomást tenni.

9. 1993. december 17-én a Rendőrfőkapitányság grafológus szakértőt rendelt ki.

10. 1993. december 23-án a Rendőrfőkapitányság tájékoztatta a kérelmező ügyvédjét és a Tatai Városi Ügyészséget a nyomozás eredményéről. 1993. december 27-én a Rendőrfőkapitányság lezárta a nyomozást és az ügy iratait megküldte a Városi Ügyészségnek.

11. 1994. február 7-én a Városi Ügyészség benyújtotta vádindítványát.

12. A Tatai Városi Bíróság elutasította a kérelmező 1995. április 26-án előterjesztett, pótnyomozás elrendelése iránti kérelmét.

13. 1996. április 12-én került sor az első bírósági tárgyalásra. A tárgyaláson a Városi Bíróság több tanút meghallgatott. A kérelmező nem kívánt vallomást tenni, és azt állította, hogy nem követte el a bűncselekményt, amelynek elkövetésével megvádolták.

14. 1996. április 15-én a bíróság megkereste azt a tanút, aki betegsége miatt nem jelent meg az április 12-i tárgyaláson, hogy közölje felgyógyulásának várható időpontját.

15. A kérelmező 1996. június 10-én előterjesztett elfogultsági kifogása nyomán az eljáró bíró hozzájárult kizárásához.

16. 1996. október 30-án a Városi Bíróság elnöke új bírót jelölt ki. 1996. december 16-án a Városi Bíróság elnöke és két további bíró elfogultságot jelentett be.

17. 1997. április 29-én a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság a Tatabányai Városi Bíróságot jelölte ki az ügy tárgyalására.

18. 1999. április 27-én a Tatabányai Városi Bíróság tárgyalást tartott és felmentette a vádlottat.

19. Az ügyészség fellebbezése nyomán 2000. január 11-én és 25-én, továbbá február 22-én a Megyei Bíróság tárgyalást tartott.

20. 2000. március 14-én a Megyei Bíróság helybenhagyta az elsőfokú ítéletet, amely ilyen módon jogerőssé vált.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK MEGSÉRTÉSE

21. A kérelmező azt panaszolta, hogy az eljárás hossza összeegyeztethetetlen volt az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdésében megkívánt „ésszerű idő” követelményével. A 6. cikk 1. bekezdése kimondja:

„Mindenkinek joga van arra, hogy...bíróság ... ésszerű időn belül... hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában...”

22. A Kormány ezt vitatta.

23. A büntetőeljárás 1992. október 2-án indult meg a kérelmezővel szemben, amikor a kérelmezőt tájékoztatták az ellene indított büntetőeljárásról. A Bírószág észrevételezi, hogy a figyelembe veendő időszak 1992. november 5-én, az egyéni panaszjog Magyarország általi elismerése napján kezdődött. Az ezen időpont óta eltelt idő ésszerű voltának megítéléséhez azonban figyelembe kell venni az eljárás akkori állapotát. A szóban forgó időszak 2000. március 14-én, a kérelmezőt felmentő ítélet Megyei Bírószág általi helybenhagyásával zárult. Ilyen módon az eljárás hét évig, négy hónapig és kilenc napig tartott.

A. Elfogadhatóság

24. A Bírószág megjegyzi, hogy a panasz nem nyilvánvalóan megalapozatlan az Egyezmény 35. cikkének 3. bekezdése értelmében. A Bírószág továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatónak kell nyilvánítani.

B. Érdem

25. A Kormány az ügy bonyolultságával és azzal érvelt, hogy az eljárásba szakértőket és adóellenőröket kellett bevonni, amely hozzájárult az eljárás elhúzódásához. A kérelmező magatartását illetően a Kormány úgy vélte, hogy a kérelmező is késedelmet okozott azáltal, hogy nem volt hajlandó tanúvallomást tenni. A bíróságok magatartását illetően a Kormány fenntartotta, hogy két időszaktól eltekintve (1994. február és 1996. április, továbbá 1997. április és 1999. április között) a bíróságok indokolatlan késedelem nélkül jártak el.

26. A kérelmező vitatta ezeket az érveket. Szerinte a szakértők és az adóellenőrök által igénybe vett idő tartama jelentéktelen volt az eljárás teljes hosszához képest. Hangsúlyozta, hogy a hazai hatóságok nem megfelelő szorgalommal jártak el az ügyben.

27. A Bírószág megismétli, hogy az eljárás hosszának ésszerű voltát az ügy egyedi körülményeinek fényében és a Bírószág esetjogában lefektetett

kritériumokra tekintettel kell megítélni, különösen az ügy bonyolultságára, a felek és a releváns hatóságok magatartására, valamint arra figyelemmel, hogy mi volt a per tétje a kérelmező számára (ld. pl. *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

28. A Bíróság úgy találja, hogy az ügy elbírálása nem volt különösebben nehéz sem a ténykérdések, sem pedig az alkalmazandó jog tekintetében.

29. A kérelmező magatartását illetően a Bíróság észrevételezi, hogy 1993. december 16-án és 1996. április 12-én a kérelmező nem kívánt vallomást tenni. Bár igaz, hogy a kérelmező magatartása által okozott késedelem nem róható az Állam terhére (ld. *Eckle v. Germany*, judgment of 15 July 1982, Series A no. 51, p. 36, § 82), az eljárás teljes hosszára figyelemmel a Bíróság nem tulajdonít döntő jelentőséget annak, hogy a kérelmező nem kívánt vallomást tenni. Azt is figyelembe kell venni, hogy a kérelmező nem hibáztatható amiatt, hogy gyakorolta a hallgatáshoz fűződő jogát, s hogy a bizonyítási teher az ügyészségre hárult. Ilyen körülmények között a kérelmező terhére nem róható inaktív időszak.

30. A bíróságok magatartását illetően a Bíróság észrevételezi, hogy a kérelmező ügyében 1994. február 7. és 1996. április 12., továbbá 1997. április 29. és 1999. április 27. között nem került sor eljárási cselekményre. A meg nem magyarázott inaktív időszakok együttesen négy évet és két hónapot tesznek ki, s az Állam terhére róhatók.

31. A fenti megfontolások elégségesek a Bíróság számára azon következtetés levonásához, hogy a kérelmező ügyének tárgyalására nem került sor ésszerű időn belül. Ezért az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

32. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

„Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

33. A kérelmező 102.200.407 forintot követelt vagyoni és nem vagyoni kárának megtérítéseként.

34. A Kormány előterjesztette, hogy a kérelmező követelése túlzott.

35. A Bíróság nem lát oksági kapcsolatot a megállapított jogsértés és az állított vagyoni kár között; ezért ezt az igényt elutasítja. Nem vagyoni kár címén azonban a Bíróság 6.500 eurót ítél meg a kérelmező számára.

B. Költségek és kiadások

36. A kérelmező ilyen címen nem terjesztett elő követelést.

C. Késedelmi kamat

37. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális hitelkamatán kell alapulnia, s ahhoz további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. *Elfogadhatónak* nyilvánítja a kérelmet;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették;
3. *Megállapítja*:
 - (a) hogy az alperes Kormánynak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a nem vagyoni kár megtérítéseként 6.500 eurót (hatezeröttszáz euró) és az ezen összeget esetleg terhelő adók összegét kell kifizetnie a kérelmező számára az alperes Állam nemzeti valutájában, a kifizetéskori átváltási árfolyam alkalmazásával;
 - (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális hitelkamatát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;
4. *Elutasítja* a kérelmező igazságos elégtételre vonatkozó további követeléseit.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2004. január 13-án a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

S. DOLLÉ
hivatalvezető

J.-P. COSTA
elnök